

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

A gyámhatósági jog megszerzése.

A múlt hó 28-dikán tartott közgyűlésen hozott összes határozatokat megfelelőbbézték.

Lapunkban előadtuk azokat az előnyöket, amelyek a gyámhatósági joggal Csongrád városára háramlanának, de a közgyűlés a Réti Ferenc, Horvát Mátyás és Nagypál Imre bizottsági tagok által beterjesztett javaslatot is *«egyelőre»* jobb időnkig mellőzni kívánta a következő határozat alakjában.

Közöljük a határozatot egész terjedelmében, mert ebből is látszik, hogy a közgyűlés abban egyetért a javaslat beterjesztőivel és velünk, akik a közönség régi ohajtását tolmácsoltuk, hogy Csongrád községnek gyámhatósággal való felruházása nagyon szükséges volna és igen üdvös lenne.

A közgyűlés idevonatkozó része így szól:

235/1903.

Felvétetett a tárgysorozat 2. tételszáma alatt a községi képviselőtestület 93.901. szám alatti határozatával kiküldött bizottság jelentése, Csongrád községnek gyámhatósági jogkörrel leendő felruházása céljából a törvényhatósági bizottság útján a m. kir. belügyminiszter úrhoz felterjesztés intézése iránt.

Határozat.

Csongrád község képviselőtestülete, bár átérzi annak szükségességét, hogy a községnek gyámhatósági jogkörrel leendő felruházásából úgy az adófizetőknek, nemkülönben az ezen jogkör alá tartozó árváknak gondokoltaknak közvetlen előnyük származhatnék: mindamellett — tekintettel a községi költségvetés mai tulterheltségére, az ezen irányú felterjesztést ezuttal nem határozhatja el, annál is inkább, mert a községi árvatár jövedelméből a gyámhatósági kiadások fedezésére mit sem fordíthat.

Ugyanis: a községi gyámpénztárak kezelése, az árvapénzek gyümölcsösztetéséről és a gyámügyi számvitelről szóló 55300/903. sz. miniszteri szabályzat V. fejezetének 81. §-a szerint a gyámpénztári tartalékalap saját kamata, kezelési jutalék, őrzési díj és kezelési feleslege, s az 1901. évi XXI. t.-c. 5. § szerint is a 7 éven felüli gyermekek gondozására fordítandó (?) s a hivatkozott törvényre — s rendeletekre való figyelemmel a község már egy ízben elutasított azon kérelemmel is, hogy az árvatár tartalékalapjának kamatai az árvatárt ért sikkasztások fedezésére fordítas-

sanak. (Különbség van a közt, — ha a község bűnpártolásra, a sikkasztások fedezésére hívja fel a minisztert, az árvatári tartalékalap kátára és az árvák veszedelmére, vagy pedig az árvák védelmére kéri a tartalékalapnak épen árvaszéki, közigazgatási célokra megengedett, sőt utalt részét. Szerk.); így tehát ezen a címen mi sem lehet előirányozható (?) a községi kiadásoknak esedékes fedezetéről, de nem irányozható elő az árvatári kezelés alatt levő tőkék kamataiból sem (Nem-e? Hiszen ez a tartalék főjöveldelme. Szerk.), mert ezen tőkék kamatai, összesített árvatári kezelés lévén — nem az árvatárt, hanem a követelő árvákat illeti jogos tulajdonként, mindezek folytán a községi képviselőtestület ezuttal nem lehet oly helyzetben, — hogy a bizottság javaslatának elfogadása mellett a községi gyámhatósági intézményt megvalósíthassa, ezuttal annál kevésbé sem, mert a községi előjárósági kilátásba helyezett egyöntetű szabályrendeletben ezen *jognak* szabályozása különben is terybe vétetett. (Ha úgy lenne amint állítja, akkor miért kellett elhalasztani? Szerk.)

Miről a községi előjáróság azzal, hogy ezen kérdés annak idején leendő előterjesztésére figyelemmel legyen, — jegyzőkönyvi kivonattal értesítetik.

*

Tehát a gyámhatósági jogot a község megakarja szerezni. Ezért dicséret illeti meg a főjegyző urat.

De téved és azt hiszi, hogy nincs joga e célra a tartalékalap jövedelmeit felhasználni részben — a belügyminiszter beleegyezésével.

A gyámpénztári tartalékalapnak nem az összes jövedelmét kell a 7 éven felüli elhagyottak segélyalapja javára fordítani, hanem a tartalékalapnak azt a részét, amely nincs lekötve közigazgatási célokra. Ez a törvény és a belügyminiszter világos rendelete. S mégis Csongrád erőnkerejével le akar mondani örökre, a jövőre is a tartalékalap jövedelmeinek felhasználásáról — mintha annyi kincse lenne, hogy majd felvetné a sok pénz. Eddig se használta — ezuttal sem akarja használni. Pedig az 1901. évi XXI. t.-c. 5. §-a így szól:

«A belügyminiszter által jóváhagyott gyámpénztári évi mérleg eredménye szerint mutatkozó tartalékalapok jövedelmeinek azt a részét, mely más célokra lekötve nincs: az 1901. kezelési évtől számítva, az illető községbeli 7 éven felüli elhagyott gyermekek gondozási költségeire kell fordítani.»

Lekötött az az összeg, amely a közigazgatási költségekre, közgyám és árvaszék fentartására fordítatik.

Az indokolásban pedig a miniszter ezeket mondja:

«A községi gyámpénztári tartalékalapok jövedelmének azt a részét, mely közigazgatási költségek fedezetéül van lekötve, azért nem lehetett a gyermekmentés céljaira számításba venni, mert ezen összegeknek mostani rendeltetésüktől való elvonása a községek háztartását érzékeny megrázkódtatásnak tenné ki.»

Nem önámítás-e az tehát, mikor Csongrád azzal érvel, hogy a függetlenségre törekszik, s hogy nem akarja a pótdókat emelni, tehát nem állítja fel az árvaszéket: hanem eldobja magától a tartalékalap jövedelmeit, eldobja azt a jogot, hogy felhasználja annak jövedelmeit. Inkább pótdóbból fedezi a közgyám fizetését, s akarja jövőre is fedezni — és sajnos 6080 koronáról lemond a 7 éven felüli elhagyott 2–3 gyermekek javára, akik vadházasságból születtek. Megkárosítja ezzel a 2150 törvényes házasságból született árvát, megkárosítja adófizetőit, mert ma pótdóbból fizeti a gyámpénztár költségeit is, holott ha árvaszéke lenne, az egész gyámhatóság fenttartható lenne a tartalékalapok ama jövedelmeiből, amely erre a célra le volna kötve — másrészt pedig nem kellene évenként 4000 koronát pótdóbból fizetni az elhagyott szegények és árvák segélyezésére, mert ez a 4000 korona az árvatári tartalékalap fele jövedelméből már pótolható lenne.

Csongrád község azonban a tartalékalapok jövedelmeivel mit tesz? Csak tőkésíti: ül rajta, mint a pénz zsákon a fősvény. Pedig ha árvaszéke lett volna, akkor őrzési díjakat, birságokat is szedve, interkaláris jövedelmeket is kapott volna, szóval megkésztérezhette volna jövedelmeit, — úgy hogy az árvaszék felállítása leszálliná a pótdókat. Hisz a mai állapot tartthatatlan, mert pótdókból tartják fenn még a gyámpénztárt is — az árvák közsegélyezésére is pótdókból veszik a pénzt — holott más gazdagabb városok is árvatári tartalék alapból fedezik ezeket a költségeket, nem pedig pótdóbból.

Igy pl. Gyoma község a következő határozta el évek óta szabályrendeletében:

«Szabadságában áll a községnek a közgyámi és pénztárnoki fizetés fedezetéhez az árvapénztári tartalékalap hozzájárulását igénybe venni.

A tartalékalap felett a községi képviselőtestület rendelkezik, a belügyminiszter jóváhagyásával.»

Gyoma község ezt már évek óta tudja, amit Csongrád nem akar ma

sem saját kárára elhinni, hogy a községnek joga van rendelkezni az árvtári tartalékalappal a belügyminiszter jóváhagyásával.

(Folyt. köv.)

— **Hamis nyomon.** Községünk volt országgyűlési képviselője Dienes Márton, kit 3 évvel ezelőtt Hegyi Antallal szemben Kossuth Ferenc ajánlatára képviselővé választottunk, ezidőszert sajnós, sokat beszéltet magáról. Dienes Márton elzúllásáról itt most beszélni nem akarunk: mert hiszen, hogy miért került a hírhedtek lajstromába, azt már mindenki tudja. Ez alkalommal csak azt akarjuk nyilvánosságra hozni, hogy a budapesti államrendőrség milyen hamis nyomon kezdte meg kutatását, midőn Dienest elejében mindjárt Berlinben kereste, holott ez a t. úr Budapest környékén tartózkodott. *A f. hó 2-án reggel fél 9 órakor Dienes Márton a Szeged felé induló vonatra Kőbányán éppen abba a II-ik osztályú szakasza ült be, melyben felelős szerkesztőnk és annak unokahuga utaztak. Felelős szerkesztőnk neje és huga Dienest azonnal felismerték, mert hiszen, midőn itt felölt volt, felelős szerkesztőnkkel látogatást tett, azonfelül egy bálban is huzamosabb ideig társalgott vele. Valószínű, hogy Dienes szintén emlékezett felelős szerkesztőnk neje: mert roppant zavarba jött és idegesen tekintett körül. Azonban csak hamar nyugodtságot szinlelt és a «Friss Ujság»-ot kezdte olvasni, ahol éppen a köröztetése volt közölve. Midőn felelős szerkesztőnk neje ezt látta, unoka hugával összenéztek és nevettek. A vonat Üllőre ért és ott Dienes Márton udvariasan köszönt és gyorsan kiszállott. Erre a hirre azt mondhatják olvasóink, hogy miért nem hoztuk előbb nyilvánosságra, midőn ezt a körülményt már az nap délután tudtuk. Hát erre azt feleljük, hogy ezt készakarva tettük: mert meggondolva a dolgot, mi nem akartunk annak az embernek árulci lenni, kit ezelőtt pár évvel bizalmunkkal tiszteltünk meg. De, hogy ez így történt, amint fent elmondottuk, azért becsületünkkel felelünk.*

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Társzerkesztésem alatt megjelenő «Kereskedelem és Ipar» című lapban K. M. S. kétségbe vonta Ludrovai Tóth István úr nemesi származását.

Ludrovai Tóth István úr a lap megjelenését követő másnapon fölkeresett engem az iránt, hogy az általa előmutatott okmányok alapján rectificáljam ezt a közleményt.

Miután lapom csak havonként jelenik meg és mivel Ludrovai úrnak kérelme teljesítését megígértem, de nem akarnám, mikép egy hónapig, (lapunk megjelenéséig) de egy percig sem maradjon kétséges Ludrovai Tóth úr nemesi származása, — a legelső alkalmat óhajtom fölhasználni, hogy az ezen ügyben nekem előmutatott okmányok létezését konstataáljam, ez okból kérem meg a szerkesztő urat, méltóztassék jelen soraimnak b. lapjában helyet adni.

Ludrovai Tóth István úr e hó 10-én fölkeresett engem és Forgó bíró úr és 2 tanácsbeli, meg Blázsik igazgató úr jelenlétében fölkeré, hogy olvassam át az életem nyujtott és latinul megfogalmazott decretumot, mely 1772. évben keltezve, magyar fordításában 1773. évben Pest

vármegye gyűlésén kihirdetve lett és melynek alapján ezen okmányban említett *kis- és nagyselmeci ludrovai Tóth* család Pest vármegye nemesi közé iktattatott. Fölmutatta előttem Tóth úr a családi cimert ábrázoló pecsétgyűrűjét is, mint *őseitől* örökölt talismánt, mely a *legújabb kori* aranymives munkát disze.

Készséggel konstataálom ezen itt elmondott decretum és egyéb dolgok létezését a nélkül, hogy ahhoz bármi megjegyzést fűznék, mivel rám éppen nem tartozik és egyáltalán nem érdekel Ludrovai Tóth úr nemessége, vagy nemtelensége, lehet valaki nemes, ha egyébként nemtelen és lehet nem nemes és mégis nemes, én vállalkoztam arra, hogy a látottakat konstataálom, ezt im, meg is tettem.

Ahhoz nincs jogom, hogy K. M. S. úr helyett én rectificáljak valamit, ahhoz nincs közöm, hogy én, akár bizonyítsam a Ludrovai úr nemességét vagy az ellenkezőt, ha K. M. S. urat különösen érdekli az ügy, ő követelje, hogy igazolja Ludrovai úr a *leszármazását* attól a *kis- és nagyselmeci Ludrovaiaktól*, akiknek létezését az előttem felmutatott bizonyítvánnyal igazolta; kérje ő, ha érdekében fesszük, hogy igaz-e, mikép ezt az 1772. évben kelt bizonyítványt Ludrovai Tóth úr édesapja egy kun-szt-mártoni csizmadiatól vette? és hogy az egészről a következő, hogy Ludrovai Tóth úr birtokában van egy 1772. évben keltezett bizonyítvánnyal, melyben a *ludrovai Tóth* család létezése igazoltatik, de hogy ő *leszármazója-e* ezen családnak, — az igazolva egyáltalán nincs, ezért nem is forsirozom; — amit láttam, megírtam. —

Fogadja Szerkesztő Úr stb.

Tisztelő hiva
László Ignác.

*

Amennyiben László Ignác lapunknak huzamosabb ideig munkatársa volt, rá való tekintetből nyilatkozatának helyet adunk.

Ami Tóth István erzsébeti birtokos nemességét illeti, hát nekünk azt eszünk ágában sem volt eddig kétségbe vonni: mert mi, arra semmit sem adunk. De fel sem mertük volna tételezni, hogy akadjon egy komoly ember, aki 35 év óta használ nemesi előnevet akkor: midőn ma már származásából tudjuk, hogy a nemesi előnév nem illeti meg.

Arról a családról, melynek okmányai kezei között vannak a «Magyar Lexicon» XV-ik kötetének 366-ik lapján a következő áll:

«*Thólt család* (nagy- és kisselmeci és ludrovai) Liptó megye legrégebbi tősgyökeres családjának egyike, melynek családfája a XIV. század elejéig vihető vissza. Legelső ősi birtoka e megyében Styavnica vagyis kis- és nagyselmec község volt, hol a család ma is birtokos. Első tudható törzse János de Scewniche, ennek fia István, ki 1380-ig adománylevelet nyert Scewniche földjére nézve. A család a XVI. század elejéig Stjaunicai előnevet viselt, csak azután jött a Thólt név szokásba. A család nagyobb szerepet nem játszott hazai történetünkben, bár a felső megyékben számos ágban elterjedve Thólt, Thóldt vagy Theolt név alatt ma is virágzik.»

Azonban, hogy Tóth István úr ettől a családtól származott-e le, azt eddig nem igazolta.

Azt tudjuk, hogy Tóth István úr aradi mérnök korában Thólt Béla nyug. számtanácsostól kérte el a Thólt család nemesi cimert tárgyzó leírását; annak alapján készítette el azt a nemesi cimert, melyet ma is használ.

Ha Tóth István úr a kis- és nagyselmeci ludrovai előnevet használni akarja, akkor Liptó vármegye alispánja előtt igazolja be, hogy ő es családjá a kis- és nagyselmeci ludrovai család leszármazottja, ki azután részére, mint annak a vármegyének alispánja, mely vármegyében a XIV-ik század elején Thólt család nemesi oklevelét kihirdették, bizonyítványt ad, az

esetben elhisszük, hogy a nemesi előnevet nem bitorolja, de addig, még ezt meg nem teszi, addig azt vagyunk kénytelenek állítani, hogy a ludrovai előnevet éppen olyan joggal használja, mint annak idejében használta a huszártábornoki és azelőtt az udvari távirászi egyenruhát.

Különben, ha Tóth István úr nemességét igazolni képtelen lesz is, azért mi, mint olyan embert, aki a gyümölcs kivett előmozdította és a kereskedelmet azáltal, hogy a szőlők között az ő kezdeményezésére jó utakat készítettek többre becsüljük, mint azokat, akik nemesi előnévvel bírnak, de semmit sem tettek.

A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

— **Az elhagyott gyermekek és a községek.**

Csongrád község képviselőtestülete a legutóbbi közgyűlésen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gyámpénztári tartalékalap összes jövedelmét ezentúl a 7 éven felüli elhagyottá nyilvánítt gyermekek segélyezésére kell fordítani, tehát az árvaszék felállítására nem jut abból egy fillér sem. Hogy ez a felfogás téves volt, mutatja a napokban leérkezett I—Vc. sz. alatti belügyminiszteri szabályrendelet, — amelyet az elhagyott gyermekek segélyezése tárgyában adott ki. Ennek 60. §-ában éppen azt mondja a belügyminiszter, hogy «minden község amely gyámpénztár tartására jogosult, elhagyott gyermekek segélyalapja címén önálló alapot köteles létesíteni. Ennek az alapnak jövedelmei: a gyámpénztári tartalékalapnak az a része (!) amely más célokra lekötve nincs». Csongrád községnek tehát módjában lesz most határozni, szabályrendeletében kimondani, hogy a tartalékalapnak minő nagy részét akarja az elhagyott gyermekek segélyalapjára fordítani, s mily részét akarja a közigazgatási kiadások fedezésére árvaszékre fordítani.

— **Hirdető táblák.** Csongrádvármegye törvényhatósága még ezelőtt 10 évvel elhatározta, hogy a falragaszok eltöltése mellett szabályrendeletben utasítja a községeket hirdető táblák felállítására s ezeket megfelelő díj mellett engedi csak használni. Ennek folytán a közgyűlésnek mielőbb meg kellene határozni a közzététel díját, vagyis a hirdető táblákra való felragasztás díját, s elhatározni azt, hogy hány hirdető táblát állít fel a város, amelynek használatáért díjat szedhet — s míg a városi hatóság pecsétje nincs a plakátokon, amelylyel igazolva van, hogy a hirdető táblák használati díja le van fizetve, addig tilos lenne a felragasztás. Legkevesebb 30 hirdető táblára lenne szükség, mert 4—5 hirdető tábla után nem lenne jogos annyi bért követelni, mint 30 tábla után, s nem is fizetne senki szívesen, mert 3 hirdető tábla nem szolgálná a hirdetés, a köztudomásra adás célját — holott amit 50 hirdető táblára kifüggesztene az illető, azt egyszerre az egész város megtudná. Az is kérdés tárgyat képezheti, hogy a város bérbe adja-e ezt a 30—40 hirdető táblát, vagy pedig házilag kezelné, ami azért is jobb lenne, mert ha pl. kibérelné valaki — az visszaélhetne jogával. A városnak 5 hirdető tábla alig hajtana valami jövedelmet, azonban 30 hirdető tábla behozna évente — a szinlapokat nem is számítva — 100—120 koronát.

— **Alakítsunk énekkart.** A műveltség terjesztésére nagy befolyással van az ének és zene művészetének ápolása. Ohajtandó lenne, ha az egyházi ájtatosság sem nélkülözné az énekkart, a szebbnél-szebb magyar énekek művészi előadását. Akik tehát tagjai akarnak lenni ennek az énekkarnak, amely világi dalokat, esetleg egyházi énekeket is tanulna be, a nagyobb ünnepek alkalmára — amire nézve a csongrádi parochia főnöke szívesen adta beleegyezését — azok jelentkezzenek a jövő hét folyamán a csongrádi ipartestületnél.

— **Hegyi páter mint adós.** A büntetés alul Amerikába szökött volt plébánosunkat a

hivatalos lap heti számában, a szegedi büntető törvényszék mint váltóbiróság felszólítja, hogy Kovács János ügyvéd felperes által beadott 2600 koronás váltó kereset tárgyalására kitűzött határnapon, augusztus 17-dikén d. e. 9 órakor jelenjen meg a törvényszéki palotában, különben mulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

— **Egy derék város.** Jolsva községnek van 2730 lakosa. És ez a gömörmezei kis város önálló hatáskörrel bír, nem handabandázik a függetlenséggel, hanem rendezett tanácsot bír fenntartani, holott Csongrád 23,000 lakosa még a gyámhatósági jogot sem bírja megszerezni, mint Békés-Csaba, a 2100 lakosú Felka, az 1800 lakosú Mathevic, a 2225 lakosú Szepes-Béla és az 1600 lakosú Sztrázsa községek, amelyeknek önálló gyámhatóságuk van — s emellett pl. Jolsva évente 1440 korona felesleggel zárja le költségvetését, nem hogy 150,000 korona pótdóra volna szüksége. Hát nem tudná a gazdag alföldi Kánaán közepében fekvő Csongrád is utolérni a szegény felvidéki városka előjáróságát? Itt 100 hold terület ugyiszólván ingyen, önként kínálkozik a községnek gyümölcsösre — s ha Sóllya Gyula főjegyző és Forgó Gergely főbíró tervét siker koronázza, úgy Csongrád az összes alföldi városoknak erős versenytársa lesz pár év múlva a haladás, virágzás útján — nem is említve azt, hogy ha a Tisza-Duna csatorna munkálatai az alföldi víziutak központjává teszik Csongrádot, akkor nagy jövője biztosítva van.

— **Czeplédi gazdák gyümölcstermelése.** Czepléd városában Ungváry László faiskolája jó példával hatott a gyümölcstermelésre. Ma már több ezer hold területen buzatáblák helyett egész gyümölcserdők borítják a czeplédi határt, amely maholnap Kecskemétnél erős versenyt csinál, ha ugyan Csongrád mind a kettőt túl nem szárnyalja, amennyiben talaja sokkal jobb, mint akármelyiké, ha pedig a Tisza-Duna csatorna létesülni fog — akkor meg éppen előnyben lesz a szállításhoz nézve is. Most még Czepléd és Kecskemét előbbre vannak a piaci árak tekintetében. Kecskeméten a gyümölcs ára is magasabb, pedig a csongrádi sokkal izletesebb: Czepléden pedig a szőlő gyümölcs értéke magasabb, holott a csongrádi homoknak sokkal jobb talaja van — de az árnyékban termelt szőlő borleve földizű, mert pinczeszerűleg termelik, a fák árnyékában, holott a szőlőnek napfény kell és a hosszú ősz melege. Czepléden már 20—30 koronát fizetnek egy mázsa szőlő gyümölcs árán. A «Czeplédi Ujság» ugyanis az ottani szőlő-kivitelről a következőket írja: *Szőlőkereskedők Czepléden.* A lefolyt héten nem egy szőlőkereskedő fordult meg városunkban, főleg a csemői szőlőtelepeken. A kereskedelmi szőlő megvétele ügyében jártak és alkudoztak. Mint halljuk, pár helyen kötést is csináltak és pedig métermázsánként 10—16 frtjával, ami éppen megvetendő ár. Annyi bizonyos, hogy a szőlőszemek szépen fejlődnek s egészséges, gyönyörű fürtökre van kilátás. Hogy mennyiségre lesz-e annyi, mint tavaly, azt határozottan állítani nem lehet; de hogy jóságra jobb lesz: az csaknem bizonyos.

— **Jogász mulatság Szentesen.** A szentesi egyetemi ifjak élénk mozgalmat indítottak meg megyeszerte egy f. hó 16-án rendezendő Rákóczi-ünnepély iránt. Az ifjak már készen vannak a teljes programmal s ez alkalomból Szentés városa díszközgyűlést tart, a városbeli összes testületek pedig zászlók alatt vesznek részt az ünnepségen. Ugyanaznap délután nagy népünnepély lesz a Széchenyi-ligetben. Este fenyves táncmulatságot rendeznek, melyre az egész vármegye intelligenciáját meghívta az ifjúság. Kétségkívül a legfényesebb és legsikerültebb mulatsága lesz az egész megyének a szentesi egyetemi ifjak táncmulatsága. A nagy érdeklődést mutatja az a körülmény, hogy számos megyebeli előkelő család fordult a rendezőséghez meghívóért.

A rendezőség meghívta a szegedi, hódmezővásárhelyi, kunszentmártoni egyetemi ifjakat, akik részvételüket megígérték. *A rendezőség tudatja az érdeklődőkkel, hogy akik a táncmulatságon részt akarnak venni, s azt a vigalmi bizottsággal tudatják, azoknak elszállásolásáról és teljes ellátásáról, legkülönösebben pedig a jó mulatságról kellőképpen gondoskodni fog.*

KÖZGAZDASÁG.

Magyar biztosító intézetek.

Hazai általános biztosító társaság jég- és tűzkár ellen.

Közgazdasági életünknek a fejlődés rendjén immár elengedhetlen kiegészítő részévé lett a biztosítás, a romboló elemek ellen való védekezés. A jég, a tűz a magtól a kalászig Damokles kardjaként lebegnek a gazda felett s a tűz még azután is kísérti. Hányszor teszik tönkre egy egész élet öntudatos munkáját a káros elemek, s a ma még vagyonos gazda holnap már koldusbotot vehet kezébe.

Ismeretes dolgok ezek, s mégis egész vidékek vannak, hol a gazdaember csupán a jó szerencsére bizza egész vagyonát.

Tagadhatatlan, hogy megvan az oka is ennek a húzódásnak.

Nem érti meg a nép a biztosítás szükséges voltát, mert a sors véletlene folytán még eddig elkerülték az elemek, s nem akadt, ki felvilágosítsa a véletlenben való bizalom veszedelmes voltát.

Ezeknek a körülményeknek az ismerete indította közéletünk vezető embereit arra, hogy a magyar gazda, a magyar nép életviszonyainak megfelelő biztosító társaságot létesítsenek. Azok, akiknek mindig szíven fektet az ország népének anyagi helyzete, boldogulása, akik érzik, tudják, hogy az édes anyaföldben rejlik a hazaszeretet, tömörülve Kossuth Ferenc köré, az ő elnöklése és a jeles nemzetgazdász Tóth Pál vezérgazdátó vezetésével megalkották a Hazai általános biztosító társaságot.

Lelkesítve hazafias érzésektől, megküzdött minden akadályal a társaság s 1899. óta, az egészséges fejlődés útján alig 4 év alatt olyan eredményeket ért el a jég- és tűzkárbiztosítás terén, melynél nagyobb haladást egyik intézet sem mutathat fel.

Elérte azt, hogy versenyképes tételeiért a magyar nép bizalommal viseltetik iránta, mert érzi, hogy ez a társaság minden ízében magyar.

Megvalósította a biztosító-közönségnek jogos óhaját, hogy a károkat azonnal a legmagasabb összegben képes megtéríteni. Az ország ezer meg ezer lakója s hálatelt levelei a bizonyosság, hogy mennyi könnyet száritott fel az utóbbi 4 év alatt a Hazai általános biztosító társaság. Ahol megjelent, ott nincsenek már éveken át porladó falak, megszűntek gerendák, mert a pusztulást nyomon követte az újraalkotás.

A magyar gazda, a magyar nép érdeke, hogy bizodalommal forduljon a Hazai általános biztosító társasághoz, mert a saját lelkéből fakadt s hazafias érzéseiben él. E törekvő intézetnek vállalkozását figyelemmel fogjuk kísérni s működésére alkalomadtán visszatérünk.

Papp Ferenc.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **gőzzel berendezett műfestő- és vegyi tisztító intézetet** 1903. évi augusztus hó 3-án **Csongrádon,**

Főtér (Városi takarékpénztár épületében) megnyitóm.

Elvállalok mindennemű női-, férfi-, gyermekgyenruhát, butorszövet, asztal- és ágy-

terítőt, csipke, horgolások, továbbá bármilyen gypjú, pamut, vagy csipkeszöveteket, minden legfinomabb árnyalat festését, ugyszintén tisztítását a legrövidebb idő alatt és legolcsóbb árban.

Gyász eset és sürgős eseteknél azonnal készen állnak.

Valamint ruhák elfejtését, éppen úgy bárkinek szakfelvilágosítással szolgálak.

Szakképzettségem bel- és kiválóan külföldi intézeteknél szereztem; utóbbi időben királyi felségek családja és környezete részére a munkákat a legjobb sikerrel végeztem, miért is a n. é. közönség pártfogását kérve, melyet mindig a legnagyobb pontossággal és izléses szép munkámmal fogom kiérdemelni, szives látogatását megelőzően várva maradtam tisztelettel

Várad Mihály

műfestő és ruhatisztító.

Özv. Schweiger Adolfné

úrnő szelevényi gazdaságában f. évi augusztus hó 20-án reggel 8 órakor önkéntes árverésen elfognak adatni lovak, csikók, sertések, kocsik, hintók, 8-as M. állami cséplőgép, gazdasági és magtári felszerelések, házi bútorok, szőlőszekők, különféle takarmányművek, takarmányrépa földben stb.

Ne vegyen cimbalmot

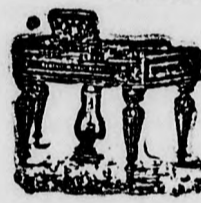
vagy

harmóniumot,

mig

Reményi Mihály

műhangszerész

legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44/l. sz.

Baros-féle

„Ella“ hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.

Egyedüli készítő: **Baros Gábor**

Budapest, VII. Dohány-utca I. sz.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

WELLISCH VILMOS MŰHIMZÉSI TANFOLYAMA HELYBEN.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, a Félegyházi-úton lévő üzlethelyiségemben (Csányi Pál kovácsmester házában) a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő **négy heti**

varrógép műhímzési és aszourozási

tanfolyamot nyitok, hol is alkalom nyílik a tisztelt hölgyközönségnek nemcsak a **legdivatosabb és legszebb hímzési munkákat**, hanem minden ezzel egyező más munkákat, ú. szintén a varrást a lehető legrövidebb idő alatt **díjtalanul** elsajátítani.

Ajánlom tehát, hogy a n. é. közönség mindezekről személyes tudomást szerezzen és kérve szives pártfogását

kiváló tisztelettel:

Wellisch Vilmos

varrógép kereskedő.

(A tanfolyamra előjegyzéseket elfogadok üzlethelyiségemben.)

Európában

számtalan kitüntetésben részesült legfinomabb és legzamatosab

a híres budweiseri sör, az egész alföldön kizárólag a Magyar Király szállodában kapható.

Naponként friss csapolás.

Egy pohár 20 fillér.

Tisztelettel kérem a sörélvető és szakértő közönség birálatát.

Csongrád, 1903. augusztus 15.

Goda István

Nines többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és **biztosan ható**

Denzinger-féle

„Viktória” tyúkszem kenőcsével

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemét is eltávolítja.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,

Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Jorgó János

órák: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebére új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra nickeltokban 36 órai járással frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. > 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű > 5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal > 11.50
130 cm. magas > 1.20
7939 sz. jó ébresztő óra > 1.20
Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B pontosan figyelni.

Kávé.

Árjegyzék kivonat.

Az árak Budapesten átvéve értendők.

	Nyers pörkölt kilója	korona
Reklám kávé, Santos fajtisza	1.80	2.25
Superior háztartási kávé tiszta	2.—	2.50
Jamaika nagyszemű világos	2.20	2.75
Domingó előkelő, jó kávé Jáva faj	2.40	3.—
Ceylon Salvador, Cuba faj	2.60	3.25
Jáva kávé libénában óriás nagy	2.40	3.—
Legfinomabb Malabér vagy Merkiel	2.80	3.50
Legfinomabb és nagyszemű Cuba	3.20-tól	4.—-től
Portorikó, Mocca vagy aranyjáva	3.60-ig	4.50-ig
Gyöngykávé minden faj	2.40-tól	2.80-tól
	3.60-ig	4.50-ig

4 1/2 kilós postacsomagokban, ha több féle is, bérmentve küldünk bárhova különként a postadíj felszámításával. Nagyrabecsült vevőink tájékoztatására megjegyezzük, hogy budapesti raktárunkban csakis a legfinomabb és legnemesebb kávékat tartjuk.

Continental kávé import társaság.

Telefon 818. Budapest V. Lipót-körút 13.

Borovicska.

(Fenyőpálinka.)

Garantált hamisítatlan

árú. Kiváló szer minden-

féle gyomorbetegség el-

len. Eltávolítja a szivaro-

zás által okozott nyálkát.

Kitünő üdítő ital. 3 liter

ára postán **7 korona.**

Freiberg és Sámuel

Privigye. (Nyitra megye.)

NYILATKOZATOK!

A Szt-Lukácsfürdői Kristály-forrás nagy mélységből fakadó, **állandó összetételű ásványvíz** és a chemiai analysis alapján **igen tiszta, calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek** minősítendő.

Budapest, 1900. április 12-én.

A magyar kir. tudományos egyetem I. chemiai intézete.

A vizsgált Szt-Lukácsfürdői Kristály-forrás ásványvizét bakteriologiai szempontból **kitűnőnek** kell minősítenünk.

Budapest, 1899. április hó 5-én.

Budapest székesfőváros bakteriologiai intézete.

A m. kir. belügyminiszter 68327 IV. sz. a engedélyezte, hogy a Kristály-forrás „szénsavval telített forrás ásványvíz” elnevezés alatt forgalomba hozassék

Minden egyes üveg a külföldön is a magyar címerrel van ellátva.

A németországi képviselőségnek engedélyezett, Ő kir. Fensége György poroszországi hercegi udvari szállítói címer.

A magyar kir. miniszterelnök 1903. május 13-iki 2031. sz. határozata folytán viselésre engedélyezett magyar állami címer.

A délamerikai képviselőségnek engedélyezett argentinai állami címer.

Ajánlják: Prof. Dr. Korányi Frigyes, főrendiházi tag, az Országos igazságügyi tanács elnöke; Prof. Dr. Kétly Károly, a Magyar Orvos szövetség elnöke; Prof. Dr. C. Malbran, a Közegészségügyi tanács elnöke Buenos-Airesben; Comm. Prof. Dr. Giuseppe Lapponi, XIII. Leo pápa ő Szentségének orvosa Rómában és **ezernél több belöldi és külföldi kiváló gyakorló orvos, tanár és vegyész.** — Dr. Riegler Gusztáv, a kolozsvári egyetem egészségtan tanára, az 1902. évi XII. magyar balneologiai kongresszuson, a forgalomban lévő különféle ásványvizeknek bakteriologiai szempontból történt vizsgálatáról tartott előadásában a Szt-Lukácsfürdői Kristály-forrás ásványvizét jelentette ki.

Szt-Lukácsfürdő Kútállalat Budán.